

C-394/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. június 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla, Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. június 3.

Felperes:

Bursa Română de Mărfuri SA

Alperes:

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
(ANRE)

Beavatkozó fél:

Federația Europeană a Comercianților de Energie
(Energiakereskedők Európai Szövetsége)

Az alapeljárás tárgya

Kereset, amellyel a Bursa Română de Mărfuri (román árutőzsde) azt kéri a Curtea de Apel București-től (bukaresti ítélőtábla, Románia), hogy kötelezze az alperes Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (nemzeti szabályozó hatóság az energiaágazatban, Románia; a továbbiakban: ANRE) arra, hogy az (EU) 2019/943 rendelet alapján a központosított villamosenergia-piacok megszervezésére és irányítására vonatkozó engedélyt adjon ki a számára.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérelem, amelynek tárgyát az (EU) 2019/943 rendeletnek, az (EU) 2019/944 irányelvnek, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének, az

EUMSZ 101. cikknek és EUMSZ 102. cikknek, valamint az EUMSZ 106. cikk (1) bekezdésének értelmezése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Tiltja-e villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet, különösen e rendelet 1. cikkének b) pontja és 3. cikke – figyelemmel a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseire – a hatálybalépésétől kezdve, hogy valamely tagállam továbbra is egyetlen egy engedélyt adjon ki a központosított energiapiacok megszervezésére és irányítására? A román államnak 2020. január 1-jétől fennáll-e arra vonatkozó kötelezettsége, hogy megakadályozza a villamosenergia-piaci irányítás terén fennálló monopóliumot?

2) A szabad verseny (EU) 2019/943 rendelet, különösen az 1. cikk b) és c) pontjában, valamint a 3. cikkben megjelenő elvnek személyi hatálya kiterjed-e a villamosenergiapiac-üzemeltetőre mint árutőzsdére? Befolyásolja-e az e kérdésre adandó választ az, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 2. cikkének 40. pontja a villamosenergia-piac meghatározását illetően a villamosenergia-piacok 2019/944 irányelv 2. cikkének 9. pontjában szereplő meghatározására utal?

3) Úgy kell-e tekinteni, hogy az, hogy a tagállam egyetlen egy engedélyt ad ki a villamosenergia-piac irányítására, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével és az EUMSZ 106. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett EUMSZ 101. cikk és EUMSZ 102. cikk értelmében vett versenykorlátozásnak minősül?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és az uniós ítélkezési gyakorlat

Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése, az EUMSZ 101. cikk és EUMSZ 102. cikk, valamint az EUMSZ 106. cikk (1) bekezdése.

A villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének b) és c) pontja, 2. cikkének 25. pontja, 3. cikke, 10. cikkének (4) és (5) bekezdése.

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv (2) és (3) preambulumbekzdése, 2. cikkének 9., 18. és 57. pontja

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Legea energiei electrice și a gazelor nr. 123/2012 (a villamos energiáról és a gázokról szóló 123/2012. sz. törvény) 10. cikke (2) bekezdésének f) pontja, amelynek értelmében a hatáskörrel rendelkező hatóság egy engedélyt ad a villamosenergiapiac-üzemeltetőnek és egyet a kiegyenlítő piaci üzemeltetőnek

Ordinul ANRE nr. 12/2015 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea licențelor și autorizațiilor în sectorul energiei electrice (a villamosenergia-ágazatban az engedélykés és felhatalmazások kiadására vonatkozó rendelkezés jóváhagyásáról szóló 12/2015. sz. ANRE rendelet)

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Legea privind bursele de mărfuri nr. 357/2005 (az árutőzsdéről szóló 357/2005. sz. törvény) értelmében a felperes 1992 óta önálló intézményi jogállással és a közérdekű piacok irányítására általános hatáskörrel rendelkezik.
- 2 2020. augusztus 20-án a felperes a 2019/943 rendelet alapján a központosított villamosenergia-piacok megszervezésére és irányítására vonatkozó engedély kiadását kérte az ANRE-től, és benyújtotta az 12/2015. sz. ANRE rendeletben előírt valamennyi dokumentumot.
- 3 Miután az ANRE megtagadta ezen engedély kiadását, a felperes keresetet nyújtott be a Curtea de Apel Bucureștihez (bukaresti ítéltábla) annak érdekében, hogy az az alperest kötelezze a szóban forgó engedély kiadására.
- 4 A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy a 2019/944 irányelvvel összefüggésben értelmezett 2019/943 rendelet értelmében a nemzeti szabályozó hatóságok ténylegesen kötelesek biztosítani a villamosenergiapiac-üzemeltetők közötti versenyt.
- 5 A felperes álláspontja szerint ugyanis a szabad verseny rendelet által megállapított elvei a rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott villamosenergiapiac-üzemeltetőre is vonatkoznak.
- 6 Az ANRE védekezésében a 123/2012. sz. törvény 10. cikke (2) bekezdésének f) pontjára és arra hivatkozott, hogy e törvény hatálybalépésének időpontjában az Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale „OPCOM” S. A. társaság már rendelkezett a központosított villamosenergia-piacok irányítására vonatkozó engedéllyel, amelyet 2001-ben 25 éves időtartamra adtak ki, így e téren kizárólagos monopóliummal rendelkezik.
- 7 Az alperes kijelenti továbbá, hogy a 2019/943 rendelet rögzíti a villamosenergia-piac résztvevőinek szóló általános elveket, és a villamosenergia-piac résztvevőinek e fogalma a rendelet 2. cikkének

25. pontjában szereplő meghatározás szerint nem terjed ki a villamosenergiapiac-üzemeltetőre.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 8 A felperes úgy véli, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok villamosenergiapiac-üzemeltetők közötti verseny biztosítására vonatkozó kötelezettsége a 2019/943 rendelet alapját képezi, és e rendelet 1. cikkének b) pontjából következik. A rendelet 3. cikkével, valamint 10. cikkének (4) és (5) bekezdésével összhangban értelmezett 1. cikke értelmében az ANRE köteles elkerülni versenyellenes monopóliumok létrehozását.
- 9 Ezenfelül a felperes a rendelet 1. cikkének b) és c) pontja, valamint 3. cikke alapján arra hivatkozik, hogy a szabad verseny rendelet által megállapított elvei a rendelet 2. cikkének 7. pontjában meghatározott villamosenergiapiac-üzemeltetőre is vonatkoznak.
- 10 Mivel a piac üzemeltetője az a személy, amely az aggregálást végzi, a „piaci szereplő” rendelet 2. cikkének 25. pontjában szereplő fogalma a villamosenergiapiac-üzemeltetőt is magában foglalja.
- 11 Az ANRE úgy véli, hogy nem szükséges a Bírósághoz fordulni.
- 12 Arra hivatkozik, hogy mivel a román piac nem nagy, a két külön piac létrehozása pusztán azonos ajánlattevők ajánlatainak e két piac között történő megosztását eredményezi, ami egyértelműen sértené a versenyt.
- 13 Az alperes emlékeztet arra, hogy a felperes 2014-ben is hasonló keresetet nyújtott be, amelyet elutasítottak, és amelynek keretében a felperes a 123/2012. sz. törvény 10. cikke (2) bekezdése f) pontjának alkotmányellenességére vonatkozó kifogást is előterjesztett, amelyet a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia) elutasított.
- 14 Az ANRE úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem szükségesek az ügy elbírálásához, és hogy a rendelet egyértelmű, így azt a bíróság alkalmazhatja.
- 15 Az ANRE továbbá úgy véli, hogy a nemzeti szabályozás által lehetővé tett monopólium nem ellentétes a rendelettel, mivel a rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely arra kötelezné a tagállamokat, hogy több olyan gazdasági szereplőt jelöljenek ki, akiknek feladata a központosított villamosenergia-piacok villamos energiával kapcsolatos nagykereskedelmi tárgyalások céljából történő megszervezése és irányítása, ehelyett e rendelet azokat az általános elveket tartalmazza, amelyek címzettjei a villamosenergia-piac résztvevői, amelyek a rendelet 2. cikkének 25. pontjában szereplő fogalommeghatározás alapján nem foglalják magukban a hálózatüzemeltetőket, illetve a villamosenergiapiac-üzemeltetőt.

- 16 Az alperes álláspontja szerint a rendelet felperes által hivatkozott 1. cikkének b) pontját a 2019/944 irányelv (13) preambulbekezdése tisztázza, így az „erőforrásokat nyújtó ellátók” különböző energiaforrásokból származó villamos energiát (például szélenergiát, napenergiát, geotermikus energiát, vízenergiát, hullámenergiát és az óceánból nyert energiát stb.) nyújtó ellátók és nem (a piacgazgatási szolgáltatáshoz hasonló szolgáltatást nyújtó) szolgáltatók, valamint a „megosztott kereslet és a kínálat aggregálásának elősegítése” az aggregátorok különösen aggregálással foglalkozó önálló jogalanyként való piacra lépésének elősegítését jelenti.
- 17 A felperes továbbá úgy véli, hogy konkrétan a román árutőzsdének vagy általában valamely villamosenergiapiac-üzemeltetőnek az irányelvben szereplő fogalommeghatározás értelmében vett aggregátorhoz való hasonlítása erőltetettnek és a jelenlegi szabályozási kontextusban megalapozatlannak tűnik. Az aggregátorok nem minősülnek versenyiaci vagy a villamosenergia-piacok irányítását szolgáló mechanizmusnak, és a jövőben sem fognak annak minősülni.
- 18 Az alperes a felperes által hivatkozott 3. cikket illetően azt állítja, hogy az a keresleten és a kínálaton alapuló versenyképes árképzés szabályára vonatkozik, függetlenül attól, hogy azt hány üzemeltetőnek kell alkalmaznia. A piacüzemeltető fogalmának többes számban történő használata annak tudható be, hogy a szóban forgó szöveg a tagállamok jogalanyaira utal, ami nem jelenti azt, hogy minden egyes tagállamban több piacüzemeltetőnek kellene működnie.
- 19 Az alperes emlékeztet arra is, hogy a 123/2012. sz. törvény hatálybalépését követően az OPC-t a 2015/1222 rendelet alapján Románia ajánlattételi övezetére vonatkozóan a másnapi villamosenergia-piac (MGP) és a napon belüli villamosenergia-piac (MI) villamosenergiapiac-üzemeltetőjeként (NEMO) jelölték ki.
- 20 Az (EU) 2015/1222 rendelet 4. cikkében előírt versenymodelltől eltérve az (EU) 2015/1222 rendelet 5. cikke lehetőséget kínál arra, hogy a monopolrendszert egyetlen villamosenergiapiac-üzemeltető kijelölésével alkalmazzák, és e döntés az érintett tagállam mérlegelésére van bízva, azzal, hogy arról tájékoztatnia kell a Bizottságot.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 21 A Curtea de Apel București (bukaresti ítélőtábla) mint kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálásához a Bíróságnak előzetes döntéshozatali eljárásban határozatot kell hoznia, amelyben tisztáznia szükséges, hogy a 2019/943 rendelet alkalmazandó-e valamely villamosenergiapiac-üzemeltetőre, hogy adott esetben a 2019/944 irányelvvel összhangban értelmezett e rendelet – a hatálybalépésétől kezdve – tiltja-e, hogy valamely tagállam egyetlen egy engedélyt adjon ki ezen állam villamosenergia-piacára egészének irányítására, és hogy ellentétes-e az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével, valamint az EUMSZ 106. cikk (1) bekezdésével

összefüggésben értelmezett EUMSZ 101. cikkel és EUMSZ 102. cikkel az egyetlen egy engedély kiadása.

- 22 A kérdést előterjesztő bíróság a Bírósághoz fordulás szükségességét illetően rámutat egyrészt arra, hogy az uniós jognak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben hivatkozott rendelkezései a Bíróság még nem értelmezte, másrészt pedig arra, hogy az uniós jog jelen ügyben való helyes alkalmazása nem olyan nyilvánvaló, hogy az ne engedne teret semmilyen észszerű kétségnek. Ezenkívül a Bíróságnak az alperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlata a rendeletnél korábbi.

MUNKADOKUMENTUM